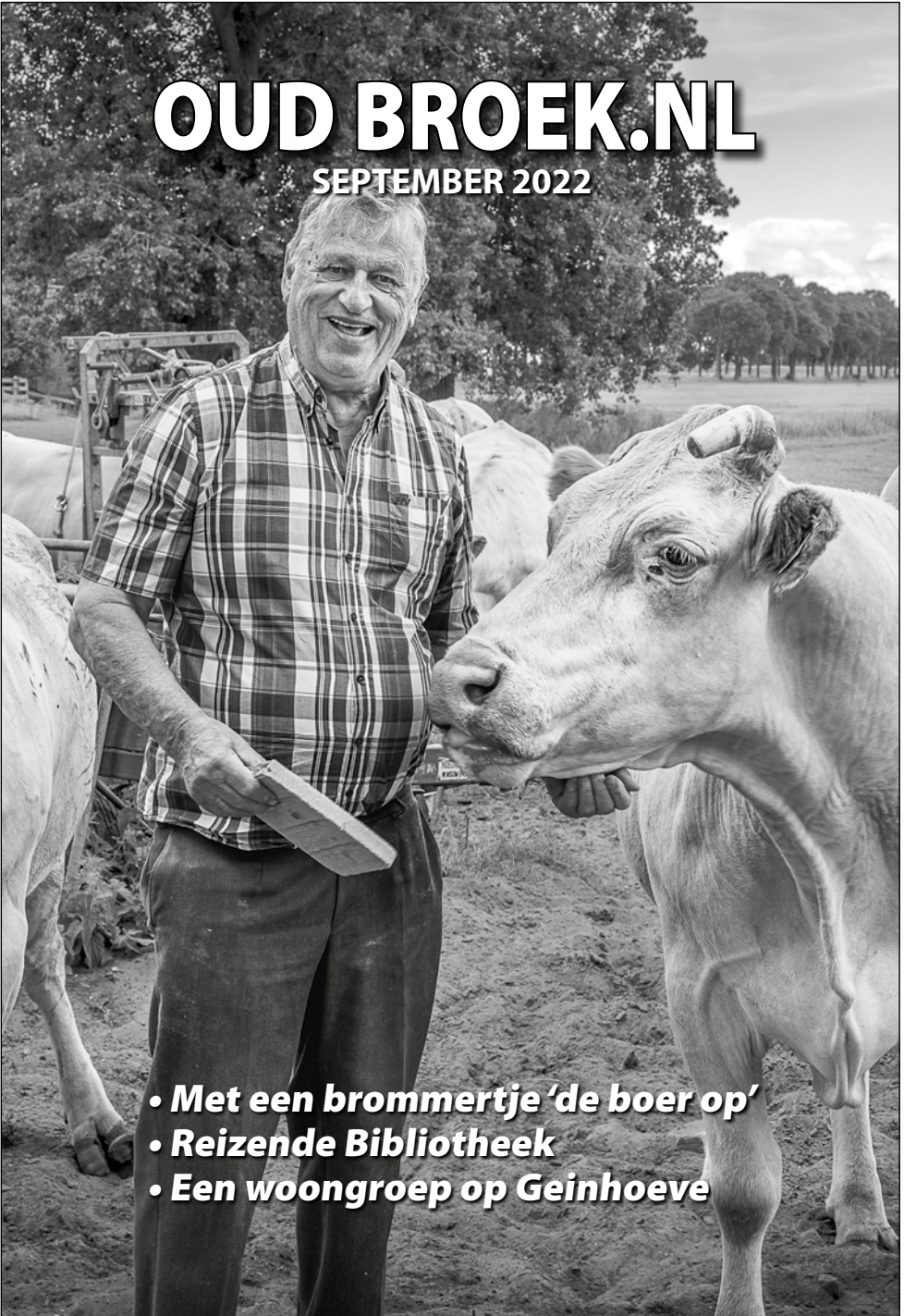

oud broek.nl

SEPTEMBER 2022

-
- **Met een brommertje 'de boer op'**
 - **Reizende Bibliotheek**
 - **Een woongroep op Geinhoeve**

Een uitgave van Historische Vereniging Broek in Waterland.

Op de cover:
Hans de Haas, veehandelaar.

Inleiding

Een groet aan de lezer.

Aagje Bruijn kwam met het idee. "Zou je niet eens een veehandelaar willen interviewen?" vroeg ze. "Dat is een uitstervend beroep." Ze had ook een naam: Hans de Haas in Monnickendam, al zestig jaar veehandelaar. "Toen in 2001 de veemarkten verdwenen, was de sjeu eraf," zegt hij.

Een mooi verhaal hebben ook Nel en Fred Roskam, die in 1979 met vier andere gezinnen een woongroep vormden in boerderij Geinhoeve aan het Bozenmeertje. "Je hebt idealen over het samenwonen met anderen," zegt Nel. "Die moet je van tijd tot tijd bijstellen."

Verder vindt u een fotoreportage van de Reizende Bibliotheek. Deze verstuurde haar boeken aanvankelijk vanaf het Centraal Station in Amsterdam. In 1920 veranderde dat: Dorpsstraat 20/22 in Broek in Waterland werd het distributie-adres. Hoezo die verplaatsing? U leest het verderop.

Hanneke de Wit

COLOFON

Het bestuur van Historische Vereniging Broek in Waterland:

Naam	Positie	E-mail	Telefoon
Piet van Mourik	Voorzitter	pjvanmourik@sdrn.nl	06-53357711
Frans Abraham	Secretaris	info@oudbroek.nl	020-4031734 06-50742624
Jaap Wortel	Penningmeester	jaap.wortel01@gmail.com	06-10669661
Jan Hoetmer	Bestuurslid Beschermd Dorpsgezicht	sanjan65@hetnet.nl	020-4031614
Marieke van Dam	Communicatie	mamvandam@gmail.com	06-28835167

Medewerkers: Studio Hans Mulder, Hanneke de Wit, Aagje Bruijn, Sytze Boschma (redactie)
Linda Feltkamp (fotograaf), Speed-O-Print (drukwerk).

Correspondentieadres: Historische Vereniging Broek in Waterland, Keerngouw 30,
1151 BD Broek in Waterland
E-mail: info@oudbroek.nl • <https://www.oudbroek.nl> • Rabobank: NL44RABO 0310 7021 94

Lidmaatschap: Binnen postcode 1151 € 12,50, buiten € 17,50. Aanmelden via de website.

ISSN: 2211-8675

Foto vóór 1906 van E.H. Stöve van het tramstation aan Eilandweg met stoomtram.

Weidemolen weer 'als nieuw'

De weidemolen die door de storm in februari van dit jaar werd vernield, is hersteld. Het heeft Jan Visser veel tijd en inspanning gekost om alle schade te repareren. Veel kon hij zelf doen, maar voor de verbogen as moesten er hulptroepen bij worden gehaald. Visser heeft de firma Evenboer ingeschakeld. Door drukte bij het bedrijf heeft het even geduurd voordat de as weer in de molen kon worden aangebracht. Nu is het zover: de weidemolen ziet er weer als nieuw uit.

Het bestuur van Historische Vereniging Broek in Waterland is Jan Visser zeer erkentelijk voor de restauratie van de molen. Ook zijn we de leden zeer erkentelijk, die vrijwillig een extra financiële bijdrage hebben geleverd om herstel van de molen mogelijk te maken. Dat begon met de spontane toezegging van de heer Kleerebezem tijdens de jaarvergadering. De leden Kleerebezem, Niemeijer, Broeder, Vogelaar, Timmermans, Marseille-Creighton, Vogelesang en Boschma hebben allen een extra bijdrage geleverd. In totaal werd € 1.432,50 gedoneerd.

We hebben de weidemolen ook aangemeld voor de Rabobank Clubsupport Actie. In september kan ieder lid van de Rabobank zijn stem uitbrengen. Vergeet het niet!

Jaap Wortel

De jaren zeventig, tachtig: het was de tijd van de woongroepen. Nel en Fred Roskam en hun kinderen woonden 25 jaar lang met vier andere gezinnen op boerderij Geinhoeve aan het Bozenmeertje.

Fred en Nel Roskam-Nierop

Nel: 'De beginjaren waren het fijnst, je zat allemaal in hetzelfde schuitje'

Ze waren nog maar negentien (zij) en twintig (hij) jaar toen ze een oude bakkerij aan de Grote Kerkstraat 21 (naast het weeshuis) in Edam kochten. Ze woonden nog thuis: Nel Nierop in Broek in Waterland, Fred Roskam in Edam. De bakkerij zouden ze zelf slopen om ter plekke een huis te bouwen; ieder vrij moment waren ze er te vinden.

"We kregen van alle kanten hulp," vertelt Nel. "Een aannemersbedrijf deed de ruwbouw, Freds vader die timmerman was pakte aan, een buurman sprong bij." De tegels uit de oven van de gesloopte bakkerij kregen een nieuwe bestemming. Fred tegen Nel: "Jij hebt sloopstenen van een pakhuys van mijn oom schoon staan bikken. Later kregen we van een aannemer een bijkmachine. Dat scheelde: er moesten 27.000 stenen worden gebikt."

We spreken Nel en Fred op een zonnige dag in hun huidige woning, een mooie witte boerderij aan de Purmerdijk in Monnickendam. Ook zelf verbouwd, vanzelfsprekend, en binnenshuis in fraaie kleuren geschilderd. Geen pastel, maar ook niet fel - net ertussenin. Bijzondere meu-

De ondergelopen boerderij van Poolman.

Geinhoeve voordat de woongroep ermee aan de slag ging.

De Geinhoeve na de verbouwing.

bels. Nel: "We houden van oud." Fred: "Van boersige meubeltjes."

Ons gespreksonderwerp: 25 jaar lang met vier andere gezinnen wonen op een oude boerderij. Maar eerst nog even terug naar Edam: na hun trouwen, in 1968, gingen Nel en Fred in hun zelfbouwhuis wonen. Hun kinderen Maarten, Erwijn en Tjarda werden er geboren.

Nel vond het fijn in Edam, Fred dacht geleidelijk aan iets anders: buitenwonen. Nel: "Ik had zelf een heerlijke jeugd gehad op boerderij Scherpenheuvel. Wonen op een boerderij leek me fijn voor onze kinderen. Op een polderfeest hoorden we dat boerderij Geinhoeve, verborgen achter een kluit bomen in de Belmermeer, te koop stond. Daar zijn we achterheen gegaan."

Fred: "We gingen Geinhoeve bekijken, het was herfst, een beetje een geheimzinnige sfeer, stil, een boomgaard, allemaal fruit op de grond. De boerderij ligt aan het Bozenmeertje. Prachtig. We dachten dat er niemand was, maar naar binnen kijkend zagen we een man achter een schildersezal. Kunstschilder Hans Bicar paste op de boerderij."

Nel en Fred wilden de boerderij met meerdere gezinnen kopen, anders was het niet te betalen. Maar vooral ook: het was 1979 en wonen in woongroepen en communes was populair. Nel: "We zijn gaan kijken hoe andere woongroepen reilden en zeilden. In Uitdam, Ursem, Heemskerk. Met Steef en Margreet Reiling, ook uit Edam, hebben we de start gemaakt. Er kwamen nog drie gezinnen bij, via een advertentie in de krant."

Geen seksboerderij?

In Geinhoeve moesten vijf zelfstandige woningen komen; iedere woning kreeg een eigen

Woongroep in de jaren tachtig voor boerderij Geinhoeve. In het midden Nel en Fred Roskam.

kadastraal nummmer. Het erf zou in vijf percelen worden opgedeeld. Er kwam dus nadrukkelijk geen commune, waarin alles gemeenschappelijk wordt gedaan. De gemeente Broek in Waterland, die voor de bouwvergunning moest zorgen, had toch zo haar twijfels. Werd dat daar aan het Bozenmeertje geen seksboerderij?

Fred: "Na driekwart jaar kwam de vergunning af." Aan de slag dus. Van links en rechts werden bouwstenen aangedragen. Fred, die behalve kunstschilder restorator is, werkte in de Oude Kerk in Amsterdam. "Daar kwam van alles uit waarvan ze zeiden: neem maar mee. Zo konden we een steiger bouwen langs de lange kant van de boerderij." Nel: "Met zijn allen hebben we het dak van de boerderij afgehaald." Fred: "Er waren mensen bij, die nog nooit op een dak hadden gestaan."

De verbouwing nam drie jaar in beslag. Nel, Fred en hun kinderen woonden al die tijd in een grote woonwagen op het (nog niet aangeharkte) erf. Ze hadden water maar geen douche en alleen een buiten-wc. Flessengas. Klinkt dat van: oei, wat moet je je dan behelpen? "Helemaal niet," antwoordt Nel. "Het was een heerlijke tijd. We waren altijd buiten, er zaten nog twee gezinnen in een caravan. De boerenkinderen uit de buurt kwamen met onze kinderen spelen, ze hadden eindeloos veel ruimte, bouwden hutten, gingen in bootjes het water op."

"Het was een dynamische manier van wonen," zegt Nel die vroeger peuterleidster was bij 't Stokpaardje in Broek in Waterland. "De beginjaren waren de fijnste; je zat allemaal in hetzelfde schuitje. Je paste op elkaars kinderen, kon altijd weg als je een avondje uit wilde. In de dars stond een grote tafel, incidenteel aten we samen en er waren leuke feesten. Er was een moestuin, we hielden kippen en schapen. Sommige kinderen, zoals die van ons, gingen in

Zuiderwoude, andere in Broek in Waterland naar school. Uiteindelijk woonden op Geinhoeve elf kinderen.”

Ergernissen? Zeker wel!

Waren er ergernissen? Zo van: die en die doet nooit wat? Nel en Fred knikken. “Zeker wel.” Fred: “De één neemt meer verantwoordelijkheid dan de ander.” Nel: “Je hebt idealen over het samenwonen met anderen; die moet je van tijd tot tijd bijstellen. Toen de kinderen groter werden, kwam er meer gemor, over alsmar knutselen aan brommers in de schuur bijvoorbeeld. Volwassenen konden dan hun fietsen niet kwijt.”

Na 25 jaar Geinhoeve verkochten Nel en Fred hun deel van de boerderij. “De kinderen waren het huis uit. Fred kreeg minder werk, het huis werd te groot en te duur,” zegt Nel. Twee van de vijf gezinnen die in 1979 het avontuur startten, wonen nog op Geinhoeve, met drie ‘nieuwe’ gezinnen.

Fred: “Het was niet de makkelijkste manier van wonen, maar ik had het niet willen missen.” Nel: “Laatst waren we met Margreet en Steef, die ook niet meer op Geinhoeve wonen, oude foto’s aan het bekijken. Dan komen alle herinneringen weer boven. Jemig, wat een avontuur, denk je dan. We zijn het niet uit de weg gegaan - toch heel bijzonder.”

Hanneke de Wit

De Noord-Hollandsche tram

’s Winters is het reizen veel onaangener dan ’s zomers; men reist per stoomtram niet zoo als per trein, maar de reisgelegenheid, waarvan de inwoners van Edam, Monnikendam en Broek in Waterland gebruikmaken, is al zeer treurig.

Deze plaatsen liggen nl. aan de Noord-Hollandsche tram. Nu zou men zeggen : laten die menschen tevreden zijn: als de N.-Hollandsche tram er niet was, zouden zij slechts het verkeer onderling en met Amsterdam kunnen onderhouden per as of boot; dat omdat de Noord-Hollandsche tram het monopolie heeft, behoeft zij van dat monopolie nog geen gebruik , d.i. misbruik, te maken. Men neme kennis van het volgende:

1ste de verwarming in de waggons is geheel onvoldoende. Zij geschiedt nl. door middel van eener pijp waardoor stoom uit de machine kan gedreven worden. De diverse pijpen der waggons zijn door slangen verbonden, en hierin schuilt reeds een groote fout want die slangen zijn dikwijls lek, zoodat de achterste wagens geen stoom krijgen, al gaat er ook nog zooveel door de voorste. Maar of de machinist zijn stoom wel beter kan gebruiken voor de machine, - die niet al te sterk is en dikwijls niet tegen de hellingen op kan - of om ander redenen, maar de reeds gebrekkige verwarming blijft veelal geheel uit. Zoo hebben wij Maandag j.l. (er woei een oosterstorm en de temp. was plusminus 32 graden F.) van Amsterdam naar Edam reizende, niet de minste verwarming bespeurd. Verder is in het bootje, dat de reizigers over het IJ voert, totaal geen verwarming.

2de de tram houdt schandelijk lang stil aan de tusschenstations. De afstand van Amsterdam tot Edam bedraagt plusminus 20 K.M.; de tram rijdt in volle vaart plusminus 25 K.M. p. u. en zou dus gemakkelijk den weg kunnen afleggen in 1 u. en 10 min. De minimumtijd is echter 1 u. 30 min., terwijl tochten van 1 u. 45 min. geen zeldzaamheid zijn.

3e de verlichting is slecht; zij geschiedt nl. door een paar petroleumlampjes, die zóó geplaatst zijn en zóó weinig licht geven, dat maar enkelen er een beetje aan hebben.

4de de wagens worden slecht schoongehouden; reizigers, die een raampje openen, boeten dat met een stoflaag van 1 millimeter op hunne vingers; de kussens in de 1ste klasse coupé’s zijn zo vuil, dat vooral de dames er grooten last van ondervinden.

Wij hopen, dat deze regelen er toe bijdragen mogen, om voorschriften van overheidswege in het leven te roepen, die een anders onmachtig publiek beschermen. De redactie ten zeerste dankend voor de verleende plaatsruimte,
Edam, 19 Nov. 1902 K. en G.

Bron: Het nieuws van den dag kleine courant, 24 nov 1902

Aanmelden in persoon of met vrachtvrije Brieven

Broek in Waterland. Alzoo door het overlijden van Jan Knap, de Posten als SCHOOLONDERWIJZER, VOORZANGER en KERKBODE in de Gemeente van Broek in Waterland zijn komen te vaceren, zoo worden bij deze uitgenodigd alle Onderwijzers van den Eersten of Tweeden Rang, welke deze Posten (die men zoo mogelijk verbonden zal houden) zouden wenschen te bekleden, om zich voor den 15 October aanstaande in persoon of met vrachtvrije Brieven aan te melden bij den Schout der voorm. Gemeente en bij den President Kerkmeester, met overlegging van de noodige bewijsstukken. Men verlangt dat de te beroepen Onderwijzer ook bekwaam zij voor het onderwijs in de Fransche Taal, en hij zal verplicht zijn tot genoegen van ‘t Schoolbestuur, eenen Ondermeester te houden. Het tractement bedraagt f 200:- benevens vrije Woning, de Schoolgelden hebben in het laatste jaar circa f 600:- belopen. Het tractement van den Voorzanger en Kerkbode (die den Hervormden Godsdienst moet belijden) bedraagt f 100:- en verdere emolumenten. De tijd van het vergelijkend Examen zal worden bekend gemaakt in de nieuwe Bijdragen voor deze maand September.

Bron: Opregte Haarlemsche Courant, 19 sept. 1822

Mejuffrouw Iete Rems hield niet van reizen, dus kwam de Reizende Bibliotheek naar haar toe

Socialist Berend Bymholt, onderwijzer in het Drentse Uffelte, nam het initiatief. Hij kwam in 1903 op het idee 'goede' boeken uit te lenen aan kinderen van zijn school en aan volwassen inwoners van zijn dorp. In andere dorpen, Havelte en Wapserveen bijvoorbeeld, richtte hij eveneens kleine uitleenbibliotheek op. Het waren de voorlopers van de 'reizende bibliotheek'.

In een enthousiaste brief in 'De Amsterdammer' vertelde Bymholt over zijn uitleen-ervaringen. Een reactie van W. Juchter leidde tot samenwerking: in 1904 was de oprichting van de Vereniging Reizende Volksbibliotheek een feit. Behalve in Drente vonden in Friesland, Gelderland, Noord- en Zuid-Holland al snel reizende boeken hun weg naar gretige lezers.

De in 1784 opgerichte Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, die deed wat zij kon om 'het volk' geestelijk te verheffen, volgde met warme belangstelling de activiteiten van de Vereniging Reizende Volksbibliotheek. Toen deze bibliotheek begin twintigste eeuw door geldgebrek bijna kopje onderging, schoot het Nut te hulp. Het richtte de Nutscommissie voor Reizende Bibliotheek op en nam het bezit van de Reizende Volksbibliotheek over.

Dankzij geld waarmee het Nut over de brug kwam, kon het aantal bibliotheekjes fors worden uitgebreid tot honderdzestig. Het Nut maakte zich nuttig. Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914-1918) bijvoorbeeld zorgde de Nutscommissie dat leesvoer bij de gemobiliseerde soldaten werd bezorgd.

In 1920 kreeg, in plaats van het Nut, een nieuwe Centrale Vereniging voor Reizende Bibliotheek het voor het zeggen. Hoofd van het bestuur was onze plaatsgenote mejuffrouw Iete Rems.

De boeken waren 'ontspannend', een deel was non-fictie. Ze werden in grote kisten verzonden naar vaststaande adressen, meestal dat van de hoofdonderwijzer. Het vertrekpunt was eerst het Centraal Station in Amsterdam, later Dorpsstraat 20/22 in Broek in Waterland. Hoezo Broek in Waterland? Welnu: Mejuffrouw Rems vond het bezwaarlijk met de tram naar het CS te moeten reizen.

Veertien meisjes vonden werk in het, zeg maar: distributiecentrum. Zij hielden zich bezig met schoonmaken, kaften en controleren. Daarnaast waren er zes vrouwen die de administratie deden en toezicht hielden. De boeken werden tot 1933 vanaf de Dorpsstraat verzonden; in dat jaar ging Iete Rems met pensioen.

Jammer genoeg kwam geleidelijk een eind aan de reizende bibliotheek. In de jaren vijftig werden provinciale bibliotheekcentrales opgericht, die ervoor zorgden dat ook op het platteland naar hartelust kon worden gelezen. In 1969 was het gedaan met de Centrale Vereniging voor Reizende Bibliotheek; zij werd vervangen door de Landelijke Bibliotheekcentrale te Amsterdam.

Bronnen: De Centrale Vereniging voor Reizende Bibliotheek door Janneke van der Veer.

Teksten bij de foto's van de Reizende Bibliotheek aan Dorpsstraat 20/22 vindt u op de website van Historische Vereniging Broek in Waterland.

De foto's zijn afkomstig van Beeldbank Bibliopolis.

Hans de Haas, al zestig jaar veehandelaar:

‘Toen de veemarkten verdwenen, was de charme eraf, de sjeu was weg’

“Mijn naam is Haas,” zegt Hans de Haas als hij zich aan de deur van zijn woning in Monnickendam voorstelt aan zijn bezoek. Op vrolijke toon - ‘mijn naam is Haas’ is immers een gevleugelde uitdrukking, zo van: ‘Ik weet nergens van.’

Hans de Haas is veehandelaar, net zoals zijn vader dat was en nu nog een van zijn zoons, Jaap. We interviewen hem voor oudbroek.nl omdat hij een uitstervend beroep heeft en omdat hij, Monnickendammer, zijn leven lang heeft samengewerkt met boeren en bedrijven in (onder andere) Broek in Waterland.

Hij is tachtig jaar, hij werkt nog steeds. “Afgelopen donderdag,” vertelt hij in zijn huiskamer, nadat hij koffie heeft gezet en taart gesneden, “heb ik op de veemarkt in Bunnik 151 schapen gekocht. Dat deed ik als commissionair op bestelling van een slachthuis.” Naast veehandelaar is Hans de Haas commissionair, tussenpersoon.

Maar laten we bij het begin beginnen. Op school was Hans weinig succesvol. “Ik kon niet leren, eigenlijk kon ik niks. Toen ik veertien en een half jaar was, ging ik van school. Mijn vader zei: je blijft niet aan de deur lopen, ga jij maar werken. Mijn ooms en tantes van moederskant woonden in Hoorn, daar kwam ik wel eens. Een kennis van hen, die een textielwinkel had, zocht een pakketbezorger en zo kon ik aan de slag.”

Toen hij zestien jaar was, maakte Hans promotie. Probeer maar eens een klant te helpen, werd hem gezegd. “Ze hadden jassen van popeline en jassen van wollen gabardine. De klant, een dame, vroeg om een gabardine regenjas en ik - weet ik veel- trek een popeline jas aan. Maar meneer, zegt ze, dat is toch geen gabardine? Weet ik, antwoordde ik, ik trok hem alleen even aan voor de maat. Ja, ik redde me er toen al uit.”

Kostwinner

De Haas zat acht maanden in militaire dienst toen zijn vader, in 1962, ernstig ziek werd. Hans mocht de dienst verlaten omdat hij, als enige zoon, nu kostwinner was. Meteen liet hij zich inschrijven bij de Kamer van Koophandel. Zijn vader stond hem, ondanks zijn ziekte, met raad en daad bij. “Hij heeft me toch nog een duwtje in de goede richting kunnen geven.”

Van de ene dag op de andere ben je veehandelaar: hoe pak je dat aan? De Haas: “Met een brommertje ging ik de boeren af - en dan zal ik u nu een eenvoudig voorbeeld geven om het uit te leggen. Je koopt een kalfje voor zestig gulden, maar later op de markt blijkt dat je er niet meer dan 45, vijftig gulden voor krijgt. Dan heb je het verkeerd gedaan; dat moet een volgende keer anders. Je leert het beste met geld om te gaan, wanneer je eigen geld ermee is gemoeid.”

Nadat zijn vader in 1965 was overleden, stond Hans er alleen voor. “Veehandelaar - het is een vak waar je feeling voor moet hebben,” zegt hij. “Je moet zelf leren zien, hoe je handel drijft. Zie je het niet, dan kun je maar het beste stoppen. Er is geen school waar je het kunt leren. Toen mijn zoon Jaap aankondigde dat hij in de veehandel wilde, heb ik gezegd: prima, maar niet bij je vader. Ga maar bij iemand anders in de leer.”

“Je moet goed met mensen kunnen omgaan: Je gaat de boer op, naar de veemarkten - je komt met allerlei verschillende mensen in aanraking.” Hans de Haas handelde in koeien, kalveren en schapen. ‘s Maandags was hij te vinden op de veemarkt in Amsterdam, waar hij bepaalde koeien verkocht, waar vraag naar was bij de slagers in de hoofdstad. Dinsdags zag je Hans aan het werk op de beroemde Koemarkt in hartje Purmerend. “Daar verkocht ik vee dat ik in de loop van de voorafgaande week op de boer had gekocht. Ik had er een vaste tafel in café De Doelen; dat is er niet meer, er zit nu een Chinees. Ja, dat klopt: we bezegelden een koop met handjeklap en we hadden stapels papieren geld bij ons. Kwam je te kort: de Rabobank en de Nederlandsche Middenstandsbank hadden een vestiging op de Koemarkt.”

Hoeveel vee hij verhandelde kan Hans moeilijk zeggen, maar het kunnen op een marktdag bijvoorbeeld veertig, vijftig kalveren, vier koeien en twintig schapen zijn geweest. “Vroeger vervoerden vrachtrijders als de firma Prijs, die tot voor kort in Broek in Waterland zat, het vee. Later kocht ik een vrachtwagentje, waarmee ik zelf de dieren ophaalde.”

Behalve in Amsterdam en Purmerend was De Haas ook te vinden op de veemarkt in Den Bosch (woensdag), Utrecht (donderdag) en Zwolle (vrijdag). “Iedere markt heeft een ander karakter, dat is bekend, dat mensen in Den Bosch anders zijn dan wij nuchtere Noord-Hollanders.”

Ups en downs

Hij heeft goed geboerd en slecht geboerd, vertelt De Haas. “Ik had ups en downs. Ik heb eens een fiasco geleden, daar heb ik nog last van. Nee, ik wil er verder niets over kwijt.” Hij wil niet klagen want: “Een vrolijke gast is niemand tot last.” Wat hij geweldig vond aan het vak van veehandelaar is de vrijheid. “Je hoeft aan niemand verantwoording af te leggen, je bent je eigen

baas. Iedere dag is anders, je staat altijd voor verrassingen. Je vormt op zo'n markt één grote familie."

Mond- en klauwzeer

De charme van het beroep 'veehandelaar' kreeg een enorme knauw toen in het jaar 2001 een mond- en klauwzeer epidemie uitbrak in Europa. Het betekende het einde van de veemarkten in Nederland. In Purmerend viel het doek voor een veemarkt, die sinds 1612 had bestaan. In Baansteede Oost werd een nieuwe markthal gebouwd, waar in 2008 de handel in koeien, kalveren en schapen weer op gang kwam.

Maar Baansteede Oost - dat is geen Koemarkt. "De sjeu is eraf," zegt Hans. "Koeien, kalveren en schapen gaan tegenwoordig regelrecht naar het slachthuis. Alleen Bunnik bij Utrecht heeft nog een veemarkt waar ze met handjeklap een koop bezegelen."

Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw houdt Hans de Haas zelf koeien. Eerst had hij de dikbil, een vleeskoe die als ze kalft via een keizersnee wordt geholpen. Nu heeft hij vijftien koeien en twee stieren van het ras Blonde d'Aquitaine. "Een prachtig ras; het zijn vleeskoeien die op natuurlijke wijze kalveren en, net als de dikbil, hun kalfjes bij zich mogen houden."

Het is voor De Haas de hoogste tijd om naar de blonde koeien te gaan; ze staan in een weiland in de Purmer. "Ik loop eerst naar de bakker om oud brood te halen," zegt Hans, die vlakbij het winkelcentrum woont, "dan rij ik naar de koeien." Fotograaf Linda Feltkamp die intussen is gearriveerd, gaat met hem mee om foto's te maken. "Geweldig," vertelt ze later. "Hans toetert twee keer en meteen komen de koeien hard aangerend." Ze laat de foto's zien: mooie foto's.

Hanneke de Wit

Slagerij aan de Erven 8 in Broek in Waterland.

Wijze lessen van 'onze' slager Dirk Nooy voor een veehandelaar die het vak moest leren

Hij heeft veel geleerd van slager Nooy, zegt Hans de Haas. "Hij nam mij, beginneling in het vak van veehandelaar, mee naar de veemarkt in Amsterdam. Daar leerde hij mij het reilen en zeilen van de markt kennen."

Dirk Nooy dreef van 1942 tot 1981 een slagerij aan de Erven 8 in Broek in Waterland. De Haas: "Dirk kocht zelf het vee op de markt en slachtte dat op een slachtplaats achter zijn huis." Behalve slager was Nooy noodslachter: hij slachtte, in de noodslachtplaats aan Noordmeeweg 14, vee dat bijvoorbeeld verongelukt was. Als het, na een strenge keuring door de Vleeskeuringsdienst, geschikt bleek voor consumptie, werd het verkocht.

Hans de Haas: "Ik trok vaak met Dirk op, hielp hem met slachten in de noodslachtplaats. Hij leerde mij de onderdelen van de koe kennen, zodat ik wist waar de sucadelap zat, en waar de biefstuk." De Haas heeft veel aan Nooy te danken: "Ik had een goede relatie met Dirk."

Bequaem en genegen

Broek in Waterland. Nadien tot Broek in Waterland 't Voorzanger en Schoolhouders Ampt, enz. is komen te vaceren, so doen Burgemeesteren en Regeerders bij deze notificeren, iemand bequaem en genegen mogte zyn om die Ampten te bedienen; adresseeren zig aen Burgemeesteren en Regeerders tot Broek voorn.

Bron: Amsterdamse Courant, 25-4-1735

Ongeluk

Broek in Waterland. Woensdag gebeurde er in de veenderij alhier een ongeluk, waarbij persoonlijke ongelukken nog konden worden voorkomen. Tengevolge van de harde wind kandelde een der baggermachines en liep vol water. Het personeel kon zich bijtijds in veiligheid brengen.

Bron: De Waterlander, 30-4-1921

Bijschrift.

